

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létező új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdéken.

Közgyűlés a városnál.

Régen volt a városnak szürkébb, unalmasabb közgyűlése a mainál. A tárgysorozat oly kétkonyan szolgáltatta az anyagot, s oly kevéssé gondoskodtak a színparkról, a mely azt lángragyújtja, hogy valóban senki sem csodálkozhatik azon, ha a bizottsági tagok 11 órakor már a távozás hímes mezejére léptek. Még a mi gyűjtőanyagul szolgálhatott volna is: a külteki építkezések fölszínre került ügye, oly hamar belefutott a szép ígéretek és még szöbbsz remények tengerébe, hogy szinte alig ismertünk a közgyűlés színére. Szóval tökéletes nagyheti hangulat vett erőt a lelkeken.

A köznapiságból *Bilkei Ferenc* v. b. t. indítványa kelt ki némi hangulat középett, a ki *Széchenyi* Viktor gróf és *Saára* Gyula drnak a balatonvidéki vasut körül kifejtett akciójukért szavaztatott jegyzőkönyvi közönetet. *Wurczinger* József polgártársunk hagyatéka pedig mintegy idegen szellőként érintette a közgyűlést, hiszen, alig van ma már rá eszt, hogy valaki telmelyes vagyonát ugyszólvá teljes egészében a város közhasznu intézményeinek segélyezésére fordítsa.

Széchenyi Viktor gróf főispán 9 órakor megnyitotta az ülést. A jövő közgyűlés napját ápr. 29-ére tűzték ki. Közben, április első napjában azonban rendkívüli közgyűlés is lesz, a melyen néhány jelentékenyebb ügy (gyáralapítások stb.) kerül tárgyalásra.

Bilkei Ferenc v. b. t. indítványt nyújt be, hogy fejezze ki a közgyűlés elismerését *Széchenyi* Viktor gróf főispánnak és *Saára* Gyula dr. országgy. képviselőnek azon működésükért, a melyet a Balatonmelléki vasut ügyében városunk érdekében a főrendiházban, illetőleg a képviselőházban kifejtettek. (Eljenzés) Evizdedek óta városunk haladása az adósság növekedésében jegeresedett ki. Különösen vasuti politikánk volt szerencsétlen. Most, a szabadelvű kormány bukása után új korszak felvirradását vártuk, a mely városunkra is hozna némi javulást. Reméltük ezt különösen a Balatonmelléki vasut. létesítésénél. Csalódtunk. A családás ókaival nem foglalkozik, de városunk két vezérférfiának, *Széchenyi* Viktor grófnak és *Saára* Gyula dr.-nak ezen ügyben való alapos, mély tudásra és lelkes ügybuzgóságra való működését megörökíteni kívánja. (Eljenzés) El nem értük ugyan óhajunkat, de mégis leszögezni kívánja *Széchenyi* államtitkár ama kijelentését, hogy tegye városunk próbára a kereskedelemügyi minisztérium jóakarátát. Ez is eredmény s a hatósági közegeknek mindenesetre ki kell ezt használni. Kéri indítványa elfogadását. (Általános helyeslés).

Széchenyi Viktor gróf főispán *Saára* Gyula dr. nevében is megköszöni a közgyűlés kitüntető figyelmét. Egyben kéri a közgyűlést, hogy fejezte elismerést *Váro*s Gyula dr. kalocsai érsek iránt a ki régi székhelye iránt való szeretetének és jóindulatának ügyünk lelkes támogatásával is sietett kifejezést adni. (Eljenzés)

Günther Antal igazságügyminiszter ismeretes választát, a melyet a közgyűlés üdvözlésére küldött a közgyűlés éljenzéssel tudomásul veszi. *Basch* Adolf ingatlanainak eldarabolásánál *Holly* Géza dr. szóval fel s óhajlja, hogy szabály-

rendeletileg állapítsák meg az építési vonalakat. Ma a külteki építkezések valóságilag szegényei a városnak. Gombamódra épülnek az új és újabb házak, de hogy hová és milyen irányban, teljesen az építőktől függ. Olyanok ezek az épületek, mint mikor a gyerekek kártyákból várakat építenek, s a kényük-kedvük szerinti állítják ide-oda őket. Esetet hoz föl, amelyben két házat oly közel építettek egymással szemben, hogy egy terhes kocsi nem fér el közöttük. *Winkler* Vilmos főmérnök a *Basch*-féle telekkel kapcsolatban lerületek szabályozási vonalat már elkészítette. Ott nincs is baj. A többi helyeken azonban nem örízhetők ellen (Csodálkozás) mert belkezednek az építésbe a nélkül, hogy az építési engedélyt megkapnák rá, a miniszter pedig a már tető alá került házakkal szemben kiméleteket követel. Most lesz egy új állás, amelynek viselője ellenőriz majd a külteki építkezéseket. *Sléger* Péter v. b. t. erősen kikel az építkezések körül tapasztalt visszaélések ellen, a melyek századokon keresztül szegényei lesznek városunknak. A telek ki van ugyan jelölve az építkezésre, de azt senki nem ellenőriz, hogy a telek mely helyen és hogyan, mily irányban történnek az építkezések. *Holly* Géza dr. v. b. t. tudomásul veszi a főmérnök ígérését, hogy a jövőben minden másként lesz, azonban kijelenti, hogy ennek az ígéretnak értékéből sokat levon az a körülmény, hogy a multban ugyszólván semmi sem történt ezen a téren a város érdekében. Pedig a főmérnöknek a multban is képviselnie kellett volna a város érdekeit az esztetika és józólés szempontjából.

Több telekeldarabolási ügy a bizottsági tagok csekély száma miatt a jövő közgyűlésre maradt.

A gazdasági ismétlő iskola — a mint meg-

Veszedelemes találmány.

— A *Fejérmegyei Napló* tárcája. —

Írta: **Laky Márton.**

Magam is voltam lapszerkesztő Amerikában. Igaz, hogy magyar újságot szerkesztettem, de nem is volt részem annyi viszontagságban, mint amennyi az amerikai lapok szerkesztőségét, különösen a vidékieket, országos csapásként szokta sújtani. Említésre méltó bajom csak egyszer volt, amikor *Matusz Mihály* uram *Punxsutawney*-ből igen gorombán írt rám, amiért *Abauj*-Kenyhecen már hetek óta nem történt semmi, se verekedés, se lakodalom, de még holmi keresztelő sem. *Matusz* uramnak ugyanis *Kenyhecen* nyomták a kezébe a vándorbotot és az orosz-japán háborunál, a *Verhovay*-betegsegítő egyletek szövetségi közgyűlésénél, newyorki milliárdosok családai botrányainál és minden egyéb világeseménynél jobban érdekelte az, ami a szülőföldjén történt.

A hiba könnyen reparálható volt, mert kitűnő hírszolgálatunknál fogva már lapunk legközelebbi számában hármas lakodalomról számolhattunk be, amelyről kenyheci saját külön tudósítók küldött hírt. *Matusz* Mihály uram azonban mégis, vagy talán éppen ezért fölmondotta az előfizetést, egy újabb, még gorombább levelével.

Sokkal súlyosabb a helyzete az amerikai vidéki lapok szerkesztőinek. Eleitük örökös harc és veszedelem. A sorsbarag mondhatnám mindennapi vendég házuknál. A véletlen hozott össze egyikükkel és csakhamar barátságot is kötöttek. *Magruder* ezredes a „*Girardville Herald*” szerkesztője volt és vele a *Girardville* „Első Szent

Imre Herceg Magyar Lovag- és Betegsegítő-Egylet” világpostával, eszem-iszommal és hihetetlenül rossz cigánymuzsikával egybekötött zászlószentelési ünnepén találkoztam.

Hogy miért, mi jogon volt ezredes, azt meg nem mondhatnám. De ez Amerikában talán nem is lényeges. Kentuckyban például minden fehér ember ezredesnek születik és aki Kentuckyban nem ezredes, az bizonyosan közlegénynek sem jó. Hogy különben *Magruder* ezredes valami nagy katonai talentum lett volna, arról senki sem tudott, de hogy viszont kitűnő újságíró volt, azt senki sem tagadhatta, még ellenfele, a „*Girardville Times*” szerkesztője sem.

A legutóbbi választási hadjárat alkalmával a „*Times*” meg is írta, hogy miként lett *Magruder* ezredes az amerikai-újságíró-céh disze és kitűnősége. Megbizom az ellenfelei jóajándékában és ezért ideiktatom a „*Times*” hasábjain nyomdafestéket látott életrajzot.

A „*Times*” szerint *Magruder* ezredes még csak néhány hetes volt, mikor a szülei orvosi tanácsra, kecsketejjel kezdtek táplálni. A tejet egy óregasszonytól szereztek be, aki a „*Daily Democrat*” szerkesztősége mellett lakott és kecskét egyéb takarmány hiányában, főképpen csereujságok elhasznált példányával táplálta. Ennek a következménye, a „*Times*” szerint, az volt, hogy a fiatal *Magruder* megemésztett vezércikkék és politikai hírek anyagából képződött tején nőtt fel. A gyermek normálisan fejlődött és gyarapodott, noha a kecske gazdája néha összekeverte a republikánus és demokrata újságokat, amelyek még akkor sem fértek meg békeségesen, mikor már a kecske gyomrában vol-

tak és ott olyan kavarodást okoztak, hogy a kis *Magruder* ilyenkor köllikát kapott a tejfől.

Az idősebb *Magruder* papnak szánta a fiát, de az már az elemi iskolából is 4-szer megszökött, hogy az újságírói pályára lépjen. Hogy tehetségét akkor még nem méltányolták, az csak zsenge korának volt tulajdonítható. A negyedik szökés után szülei egy javító intézet komor falai közé dugták, de a fiu ott sem javult, hanem pajtsái számára ifjusági folyóiratot indított. Végül azonban innen is megszökött, mert zárkórú működése nem elégitette ki ambícióját. Belépett a *Girardville Herald* szerkesztőségébe és ott kezdte meg újságírói karrierjét egy dörgedelmes vezércikkel, a mely a javító intézetek reformját sürgette.

Erre aztán az idősebb *Magruder* is beadta a derekát. A kecsketejnek és a sors nyilvánvaló újmutatásának kombinációja oly hatalmas erővel nyilatkozott meg az ifju *Magruder*ben, hogy atyja, aki többé-kevésbé fatalista volt, végre is meghódolt és beleegyezését adta a fia pályaválasztásához.

Ezért a biográfiaért a *Times* felelős; *Magruder* ezredes azonban, legalább előitem, sohasem nyilatkozott róla.

Mikor egy ízben *Girardville*-ben jártam ottani magyarjaim közt, az ezredést is fölkerestem a *Herald* szerkesztőségében. Beszélgetés közben hirtelen pokoli bűz ütötte meg az orunkat. Az ezredes kérdően nézett rám, aztán igen nyugtalanul pillantott körül a szobában. Eppen szivarra gyujtottunk, hogy a fojtó bűz legalább kevéssé elviselhetőbbé tegyük, mikor az előszobából lépések zaja hallatszott. Minál jobban közeledtek a

Ma lapunk 4 oldal.

irtuk már — az alsóvárosi szérűk helyén kap helyet. Ennek felállításai költségeire a közgyűlés megszavazza a szükséges „néhány” ezer korona szükségletet.

Az anyakönyvvizetői hivatalos órái d. e. 8—11-ig és d. u. 2—3-ig, illetőleg vasárnap d. e. 9—10-ig tartanak. *Holly Géza* dr. indítványára ez az ügy a szervező bizottsághoz utasított.

Káldor Dávidnak elengedte a közgyűlés felerészben a Sas-utcai alagsatornához való hozzájárulását, mivel ő a város felszólítására előzőleg egy másik alagsatornát is készített.

Vurczinger József polgártársunk vagyonának nagyobb részét jótékony célra hagyja. És pedig: 3: házának felét az árvaháznak, egynegyedét a városi kórháznak, egynegyedét a felsővárosi szegényeknek hagyja. 600 koronát hagy a felsővárosi kálváriára, 5 hold földjének egynegyedét a felsővárosi templomnak, egynegyedét a Donát-kápolnának, felét az agognak. Az öregutcai iskolának pedig 1000 koronát hagyományoz. *Havranek* József polgármester háálával emlékezik meg a boldogult és neje jótékonságáról és kéri, hogy emléke jegyzőkönyvileg örökíthessék meg. Az alapítólevél az özvegy halála után készül csak el, a ki a haszonélvezet jogát bírja.

Karl István kérvényt ad be a közgyűléshez, amelyben a „Karl József és fia” cégnek a városi címer használatát kéri. A közgyűlés megadja beleegyezését, de kiköti, hogy a cég szépsészeti cölökre 100 koronát adjon, továbbá, hogy a közgyűlés az adott engedélyt esetleg meg is vonhatja.

Csernai József javadalmi ügynök temetésére a közgyűlés megszavazza a szokásos temetési költségeket, *Kaviár* Ignác javadalmi ügynöknek pedig 200 kor. jutalmat szavaz meg lelkiismeretes munkálkodásáért. A hivatalnak az ő munkálkodása folytán 11 ezer koronával volt több jövedelme.

A közgyűlés végén *Széchenyi* Viktor gróf kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Szabó* Bakos András v. b. tagról, a törvényhatósági bizottság egyik igen érdemes tagjáról.

A közgyűlés 11 órakor ért véget.

UJDONSÁGOK.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a napokban Budapestre utazott, ahol hölgyek számára tart konferenciát. A főpásztor szerdán délután érkezik vissza székvárosába s ő fogja végezni a nagyheti szer-

tartásokat. Csütörtökön régi szokás szerint vendéglül látja papságát.

— **Lelkigyakorlatok.** *P. Banyik* Lajos, jezsuitársasági áldozár szombattól szerda estig lelkigyakorlatokat tart a növendékpapságnak a szeminariumban.

— **Az Öltőregylet kiállítása.** Ennek a szépen fejlődő, szép hivatású egyesületnek kiállítását tegnap este zárták le. Látogatta szegény, gazdag nagy számban két napon át s lehetetlen, hogy sok lelki gyönyörűséget nem talált volna benne, mert észrevette minden látogató — hogy a püspök szavaival éljek — a kiállított munkákban sok szívzeretet van kivarvva, kihimegzve.

Az a sok szép egyházi ruha, mise ruha, ministráns ruha stb. mind egytől egyig uri hölgyek önfeláldozó munkája. Dicséretet nem mondunk, nem szabad, nem akarunk, meg fölösleges is, hiszen ez a munka az önfeláldozó hölgyeket legszebben dicséri nemcsak, hanem dicsőíti is.

Ezekből a munkákból egyuttal előtűnik áll az egyesület benső értéke, ha szabad így mondunk egész lelki tartalma. Zajtalan munkálkodással szerényen, mintegy lopva illeszkedik be az egyesületek közé, melyek a hitélet fellendítésére vannak hivatva s tiszteltreméltó eredmények követik munkálkodását. Benne az ábitatos női sziv dominál s a társadalmi munkában mely a hitélet fellendítésére s az által jobb kor előjövetele tör — a női sziv imádsága nem ér-e többet mint a férfiak kardcsapása?

Az egyesület, mely már tíz évi munkásságra tekinthet vissza, ha így halad, mint eddig, a legszebb reményekre jogosít. Az elért siker nagy része *Szögyény-Marich* Julia elnöknő nevéhez fűződik, ki anyai önfeláldozó buzgósággal vezeti az egyesületet ügyei.

A kiállított tárgyakról legközelebbi számunkban fogunk beszámolni.

— **Nagyheti szertartások.** A lélekemelő nagyheti szertartások sorrendjét a következőkben vettük: Szerdától kezdve három napon át délután négy órakor lesznek megtartva a lamentációk (*Jeremiás siralma*). Szerdán éneklők: *Weisenfeld* János, *Hesz* Anna, s *Szabó* Ferenc püspök. Csütörtökön: *Kneifel* István dr., *Grosinger* Brigitta, *Maron* István, Pénteken: *Kotskés* Elek, *Kneifel* Ferenc dr., *Rostagni-Flögl* Karolin. Csütörtökön 9 órakor nagy mise közben lábmosás, olajszentelés és 1 órakor ősi szokás szerint ebéd a püspöknek, amelyen a helybeli papság vesz részt. Pénteken 9 órakor csonka mise. Szombaton 7 órakor tűzszentelés, keresztút szen-

telés, 9 órakor nagy mise. Délután feltámadás a következő sorrendben: 3 órakor a felsővárosi templomban, 4 órakor a Ferencrendiekéknél s a vízivárosi kápolnában, 5 órakor a szeminárium templomban, 6 órakor a főtemplomban, 7 órakor a ciszterciatknál.

— **Eljegyzés.** *Rollinger* Vilmos javítóintézeti családító a székesfehérvári kir. javítóintézetben, tegnap eljegyezte *Kováts* Lelát, *Kováts* Alajos nyug. DV. főfelügyelő bájós leányát.

— **A Kath. Kör estélye.** A Kath. Kör feli felolvasásainak utolsójához ért. Ha a csattanót nézzük, méltó folytatásként sorozatik az előbbiekhöz, és koronája válamennyinek. A Szent István termet teljesen megtöltö nagyközönség oly szellemi élvezetet nyert, a melyre soká fog kellemesen visszaemlékezni.

Első sorban az estély gerincét képező felolvasásról akarunk szólni. *Kutly* József dr., ny. főigazgató, először szerepelt a kör felolvasó estélyén, de ha sohasem ismertük volna is nagyszabású szellemi munkásságát, ez a fellépése egy csapásra meghódította volna a közönséget. Egy nagy hét Rómában c. felolvasása egy római utazás minden oly momentumát megörökíti, a mi a laikus közönséget érdekelné tudja. Nem pályázik a tudósok, vagy egyháziak elismerésére s mégis kielégíti a tudóst s a vallásos motívumok oly kedves virágait fűzi koszoruba, a mely mindenkit mélyen meghat, sőt elragad. A katakombák homályos világából előtűró hit sugarait, a Vatikán értékes jelentőségét, XIII. Leónek egyéniségét oly meleg, kedves színekkel rajzolta meg, a mi méltán emeli felolvasását a legkiválóbbak közé. Különösen értékes volt mindezt egy világi ember ajkairól hallani, a kinek szavai már egyéniségénél fogva is nagyobb sulyal nehezeden a mélegre. A kitűnő felolvasást a felolvasó szivességéből lapunk fogvési számában egész terjedelmében közölni fogjuk.

Az estély zenei része, mely érdekesen volt a felolvasás körül csoportosítva, a Kath. Kör vegyeskara és a honvédekzenekar számaiból állott.

Elsőnek a Rajmond opera nyitányát hallottuk. E művet *Mignon* és *Hamlet* zsenialis szerzője Párisban írta 1851-ben; ott is adták először

lépések, annál elviselhetlenebb lett a bűz. Mikor már lélekzetet is alig tudtunk venni, valaki bezörgött az ajtón és mindjárt be is jött. Öreges, kopottas ember volt, a hóna alatt nagy csomaggal. Mondhatom, soha életemben nem éreztem még olyan sátni bűzt, mint amilyent az a csomag árasztott. Az orromhoz kaptam. Az ember rám mosolygott, mikor meglátta az önkéntelen kémozdulatot.

— Mindjárt gondoltam — mondta nyugodtan. — Ez a rendes hatás. Csak fogja be az orrát, amíg megmagyarázom.

— Mi a poklot hozott abban a csomagban? — ordított rá az ezredes.

— Ez a Snubbs-féle szabadalmazott fertőtlenítő lábtörölő. En vagyok Snubbs, — mondta nyugodt büszkeséggel — az én találmányom. Korszalkaltó dolog!

— Ennek van olyan pokoli szaga? — kérdezte az ezredes fuldokolva.

— Nem tagadom, hogy a szaga nagyon erős, de igen egészséges illat. Erősíti az idegrendszert, üdítően hat az agyra. Megmagyarázom...

— Sohasem magyarázom, hanem takarodjék a találmányával együtt — üvöltötte az ezredes.

— Előbb megmagyarázom a találmányomat — mondta rendületlenül. — Azért jöttem ide. Látják uralam, szegény ember vagyok, egész vagyonomat a találmányomra költöttem. Kutattam a ragályos betegségek eredetét és rájöttem, hogy a sok tudós professzor rossz nyomon halad. Van olyan, aki azt mondja, hogy a levegőben uszkáló bacillusok terjesztik a kórságot. Mások ismét a csatornáknál fejlődő gázokban keresik a betegség csírát. De én...

Erre már az ezredes is befogta az orrát és úgy ordított a magántudós Snubbsra:

— Hát kiviszi innen azt a pokoli bűdösséget vagy nem!

— De én kísérleteim nyomán megállapítottam, — hadarta tovább — hogy a fertőző betegségek ragályát az ajtók elé tett lábtörölők terjesztik. Lábtörölők! Tetszik érteni? Meg is magyarázom, hogyan? Hát tegyük föl, hogy valaki elmegy valahova, egy családhoz, amelynek valamelyik tagja ragályos betegségben szenved. A cipőjének talpa litacsos s a kórság csirája beleszvi magát a cipőbe. Az ember elmegy máshová, megtisztítja a cipőjét a lábtörölőn és — azt se mondja, befellegzett — ott hagyja a csirák egy részét. A kórság arról az egy lábtörölőről aztán széjjelmegy az egész városban.

Mi a fekete fenének magyarázza ezt nekem? — kérdezte magánkivül az ezredes.

— Hát tetszik tudni, — hangzott a barátságos oktatás hangján adott válasz — én olyan lábtörölőt készítettem, amely azt a fertőzőt cipőt fertőtleníti. Saját találmányom szabadalmazott módszeremmel preparálom. Megutassak egyet?

— Meg ne mutassa, mert lelovóni, mint egy veszet kutya! — dühöngött *Magruder* barátom.

— Nos jó. Tudom, hogy a Snubbs-féle Szabadalmazott Fertőtlenítő Lábtörölő ellen az a kifogás, hogy nagyon erős az illata. Hát ez ellen is találtam segítséget. Itt van a Snubbs-féle Szabadalmazott Orrvédő. Van hozzá stájt összetételű orr-elixírem, ami teljesen neutralizálja a lábtörölő illatát.

Magruder arca ekkorra már olyan kék volt, mint az érett szilva. Balkezével az orrát fogva, a

jobbát ökölcsapásra készen tartva nekirohant az elms föltalálónak.

— Semmi közöm az elixírjéhez, meg az orrvédőjéhez. Hordja el az irháját, mert ha itt marad, leütöm!

— Csak egy pernyi türelmet kérek még — szölt Snubbs megzavarhatatlan nyugalmával. — Arra akarom kérni, hogy találmányomat a „Herald” napihírei közt említse meg. Itt hagyok egyet a lábtörölőim közül, adok hozzá orrvédőt és egy palack elixírt és akkor kvittek leszünk.

— Itt ne hagyjon semmit, mert legyilkolom! Lapom nem arra való, hogy veszett barmok találmányait hirdesse! Menjen, menjen!

Magruder előrántotta revolverét és annak láttára Snubbs ment is. Az ajtóból azonban visszaszólt:

— Hát csak ne is hirdessen semmit. De ha valami ragályos betegségbe esik, akkor eszébe jut majd a veszett barom, Snubbs lábtörölője!

Snubbs urat azóta sem láttam. A Herald azonban aznap nemcsak vezércikkeket közölt a közveszélyes gűtlekről, hanem hasábas riportban Snubbs személyével és találmányával is foglalkozott és a riport végén örömmel említette meg, hogy Snubbs urat Girardville városának magyar negyedében a hunok alaposan elverték.

Később ismét hallottam Snubbsról. Hamis bankót gyártó prést talált föl és azzal nagy vagyont szerzett a hiszékeny amerikaiak közt. Végzeté azonban ismét a magyarok közé vitte és ott is szerencsét akart próbálni. Nem tudta a boldogtalan, hogy a bankoprés színmagyar találmány. A girardvillei magyarok természetesen megint csak elverték a port rajta.

a vig. operában. E zenei szépségeket s fordulatokban gazdag mű nyitánya különösen nekünk magyaroknak igen érdekes, a mennyiben első részében egyik dalunkra ismerhetünk; a hasonlatosság hangról-hangra oly következetes s néhány perioduson keresztül tartó, hogy ez alatt bőséges alkalmunk nyílik elgondolkozni e bámulatos összetalálkozáson. S csak később mertük elhinni, hogy nem valami művészi feldolgozás magyar egyvelegről van szó, a midőn a második fejezete a nyitánynak bekezdődött abban a távolról hallatszós pianissimóban, a mely oly szép kidolgozásban ment át lassacskán az élénk ütemű pompás hangszerelésül Furiantéba. A nehéz mű ily szép előadása méltán megérdemelte az elismerést.

A Kath. Kőr vegyeskara ezuttal is kitett magát. A kis csoport tagjai valának ez alkalommal Szalka Irma, Glász Bella, Kováts Ilona, dr. Neiszter Mária (soprán), László Elvira, Witzlinger Györgyike, Hesz Anna, Teleki Sándorné (alt), dr. Lakatos Frigyes, Ketsikés Elek (tenor), Maron István és Weisenfeld János (bassus). Mendelssohnok két szerzeményét Reggeli ima és Tavasz dal-t adták elő. Az előbbinek áhatatot keltő, s a másodiknak poétikus hangja igen szépen érvényre jutott. Különösen a Tavasz dalnak egyik komplikációja, a szólomoknak egymásután való belépése oly szabotossággal s helyes intonatióban történt s az egész oly hatásos előadása volt, melyre csak a felhangzó tapsvihar lehetett méltó felelet, a mit mi most, sehogyan sem tudunk okosan felosztani a szereplők és nagy tudású karnagyuk, dr. Kneifel Ferenc között.

Befejezőül ismét a honvédszenekar játszott. A kettő osztott utolsó szám elseje Frycsajnak Ábrándja volt két szláv motívum felett.

Ismeretes a szláv dalokban a bánatos hang; még ha vidám játszó menetben indul is meg valamely jókedvű nótájuk, az is igen gyakran melankolikussá válik, fájdalmas felkiáltásban tör ki. Azt mondhatnók jellemzője a szláv muzsikának a keserűség, az örök panasz.

E jellemző vonást kiéreztek a Frycsaj Ábrándjából is; de megtaláltuk benne a nagy orchestrai tudást is, mellyel e dallamok egymásba szöve, végig vannak vezetve csillogó hangszerelésben. E darabot Frycsaj körülbelül 7-8 éve szerző. Igazán örvendünk, hogy most megismertük.

Zichy Géza király himnuszának hatalmas akkordjaival fejezte be a Zenekar a műsort, mely lelkesítő hangok után egy pompásan sikerült Zeneest kellemes benyomásaival távozott a szépszájú közönség a Szt. István teremből.

— **Tomn Béla** hegedűművész f. évi április hó 14-én tartja nagyszabású hangversenyét a Szent István teremben Frycsaj Richárd, a Zenekedvelők Egyesülete s a honvédszenekar közreműködésével. Részletes műsort következő számunkban.

— **Kamarai szállító.** Ő Fensége Erzsébet Amália kir. hercegnő *Kubik* János keztűs- és orvosi kötszerésznek a kamarai szállító címet adományozta. Kubik János üzlete a legrégebbek közé tartozik városunkban, a mennyiben közel 50 év óta örvend már népszerűségének, a mely városunkon kívül egyebütt is többször részesült már kitüntetésben. A szolid alapon működő üzlet eme újabb kitüntetése csak növeli annak elismert érdemeit.

— **Névváltoztatás.** *Brünnner* János székesfehérvári posta és távirádfőnök valamint kiskoru gyermekei Iván, László és Aranka, vez. ténkeveket *Rostaházi-ra* változtatták.

— **A Mantz-ovoda** ünnepélyes megnyitása április 6-án, vagyis fehérvasárnap fog megtörténni. Akkorra beillesztik az intézet falába, a nagy-névű jötevő emléktábláját is, a melyet Havranek Antal szobrászművésznök készített kiváló gondal. Az ünnepi beszédet *Kulky* József c. főigazgató

fogja tartani. Kivüle a gyermekesereg is kedvesen fog résztvenni az ünnepségen.

— **Népakadémia.** A népakadémián ritka érdekességű előadást tartott vasárnap s folytatólag hétfőn *Vassz József* dr. vetített képek illusztrálásával az örökvárosról. Az első napon Róma nevezetesebb épületeit; templomait mutatta be, a második napon a Vatikánt, Szent Péter templomot magyarázta színesen, élénken nagy tetszést váltva ki a nagy számu hallgatóságból.

— **A tornaverseny.** A kerületi tornaverseny ügyében vasárnap délelőtt értekezlet volt a városházán. A verseny védnökéül dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök kéréstet fel, míg az egyes bizottságok a következőleg alakultak meg:

Rendező bizottság: elnök gróf Széchenyi Viktor, alelnökök Havranek József, dr. Saára Gyula, dr. Váradi Károly.

Elfogadó és elhelyező bizottság: elnök Zalay Mihály. Tagok: A helybeli középiskolák igazgatói és tanárai, a népiskolák vezetőtanítói, továbbá Almássy János, dr. Czapary László, Dieballa György, dr. Lauschmann Gyula, Reé István, Simon Sándor, Zavaros Aladár, Varga Elemér, Winkler Vilmos.

Élelmező bizottság: elnök: Keresztes Ignác. tagok: Juth István, Lipcsey Lajos, Mohay La os, Namessy János, Reé István.

Versenybíró bizottság: Elnök: Kuthy József. Tagok: Lanzerits Antal, Pausch Rafael, Polczer Péter, Rauscher Béla, Reé István, Turian József, Vajda Géza, Vagyázó Imre, Vinkler Vilmos, Vörösmarty Mihály.

Versenybíró bizottság: Elnök: Rónai Horváth Jenő. Tagok: Darócz István, Jamborfy Kálmán, Károly János, Kun Gyula, Konec Frigyes, László Albert, Matic Henrik, Manrer János, Sziebenliszt Béla, Turian József és Tóth Aladár.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik felejtetlen drága halottunk temetésén való megjelenésükkel, koszorú küldésével, vagy a részvét és kegyelet bármilyen jelével megtört szívünk fájdalmát enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is legmélyebb és leghálásabb köszönetünket. Székesfehérvár 1907. március 23. A gyászoló család és rokonság nevében *Németh Elek*.

— **A tüzoltók.** A székesfehérvári tüzoltó egyesület vasárnap d. e. tartotta rendez évi közgyűlését. A rendez tárgysorozat pontjai közül kiválik és nagy jelentőségű az egyesület történetében, hogy a védnökséget Kemplen Imre után Széchenyi Viktor gróffal az elnöki széket, pedig *Fidli* Pál báró volt főispán távozásával üresedett meg dr. Saára Gyulával, városunk országgyűlési képviselőjével töltötték be. Az egyesület életében bizonyára jelentős mozzanatot képez ezen esemény, annál is inkább, mert az egyesületnek a mai nehéz időkben föltétlen szüksége van tekintélyes és agilis férfiú tehetségére és közreműködésére. Sajnos jelenlegként emlíjük meg ugyanis azt a körülményt, hogy az önkéntes tüzoltók száma az utóbbi esztendő alatt rohamosan csökkent. *Miért?* Talán könnyű is meglatni az okot. A szociáldemokrácia térhódítása folytán fogy az emberek szívéből az altruizmus az önzellen munkálkodás. A munkásosztály a társadalmat ellenségesnek tekintti, a vagyonnal bírókkal háborút viselni kíván, nem hogy annak birtokát esetleg megmenteni is siessen. Tudja, hogy esetleg a saját veszedelmét is magában rejti ez a fellegőség, de az igazság sokkal erősebb és erőszakosabb, semhogy neki ellentmondani tudna.

Az egyesület este a tüzoltó laktanya nagyteremben társasvacsorát rendezett, a melyen idegenek is nagy számmal megjelentek. *Reé* István főkapitány lelkes szavakkal éllette Saára Gyula dr., mint az egyesület új elnökét, *Saára* Gyula dr. viszont az egyesület fölvirágzására emelte poharát. *Maron* István Reé István főparancsnokra, *Szöllőssy* Ferenc pedig a két alparancsnokra mondott felköszöntőt.

Választmányi tagok: Bertegi György, dr. Bélaváry-Burchard Rezső, dr. Csöppentzky Mihály, ifj. Dittmár József, dr. Hajós Rezső, Havranek Antal, dr. Holly Géza, Horváth Mihály, Hübner Károly, Kaltenecker Márton, dr. Klauz György, Kneizits Imre, Knittelhoffer Károly, Kováts István, Kristóf Károly, Lőrincze Elek, Say Ferenc, dr. Schlammdinger Jenő, Szép Károly, Trummer

Sándor, Tusskau Mór, Weichinger Sándor, Weisz János, Winkler Vilmos.

Tb. választmányi tagok (elnök által kinevezettek): Antil János, Boros Sándor, Grünfeld Pál, Fábán István, Keresztes Zsigmond, Knittelhoffer János, Szigli József.

— **Szociáldemokrata temetés.** A vallás magánügy, ok nem bántják a vallást — mondják a szociáldemokraták. Sajnosan cáfol rá az élet, a tapasztalat s a következő eset állításukra: Varga Ferenc, szociáldemokrata munkás, a Szent György kórházban fektűt nagy beteg. A kórház lelkesze mindent elkövetett, hogy Istenhez térítse; mindenáron rá akarta venni, hogy Istenével kibékülve hagyja el a siralomvölgyet. Azonban ő eltaszította magától az Isten kegyelmét, mely az utolsó pillanatban is, a gonosztevőnek is örök boldogságot ígér. Meghalt tudóvészben, miután előbb már elvesztett „lélekvész“-ben. Temetésére ötszáz elvtárs jelent meg. A temetés pap nélkül, egyházi szertartás nélkül csak a következő képen folytatható le: Valaki beszédet mondott s elhazudta szegényt mindennek: „Tóke halottjának stb.“ Valaki meg a koporsóhoz rohant, onnét letépte a keresztet, összetörte, földre vágta, összetaposta. A kereszt, melyen az Üdvözítő érte meghalt, neki nem kell, nem meg halála után sem. Aztán vitték a temetőben. Most már Varga Ferenc biztosan nyugodtabban fog pihenni a temetőben. Az egész esetből pedig egy gondolat ölik fel előtünk: Temetőbe hanyatlik az egész társadalom, ha a keresztet letéptük homlokáról!

— **Uj kórosvos.** Dr. Láng Lajost Vértessaca község képviselőtestülete kórosvossá választotta.

— **Bucusszó.** Most, midőn a színiévad végeztével Székesfehérvárról eltávozzok, nem mulaszthatom el, hogy a színházbarjór közönségnek ama szeretetteljes jószágáért, mellyel engem illettem alatt elhalmozott, ez uton is legmélyebb hálás köszönetemet ne nyilvánítsam. Kérem, tartsanak meg szives emlékezetükben, valamint én is megörzöm szívebben örökké az itt töltött napjaim legszebb és legboldogabb emlékeit. Az Isten áldása legyen velük! Székesfehérvár, 1907. március 26. *Szigeti Andor*.

— **Gyanus csomag.** A déli vasúti állomás közelében na délelőtt egy bokor alatt egy csomagot találtak, amelyben egy veszprémi betörésből származó tárgyak vannak. A csomag K. Hofer Wien van címezve. A rendőrség azt hiszi, hogy a csomaghoz sok köze van *Löffler* Viktor takácssegédnek, aki már hetek óta a rendőrség foglya.

— **Elfogott betörő cigányok.** Annak idején megírtuk, hogy ismeretlen kőborcigányok Zámoly községben lólopást és betörést követtek el. Ugyanezek a cigányok a következő éjtel Inota községben jártak, ahol Kovács Elek fűszeres boltjába betörték és innen nagymennyiségű dohánnyal és élelmiszert loptak. A csendőrök innen nyomon követték a betörőket és Tótvázszy (Veszprém.) község határában sikerült is őket elfogni. A banda feje Rafael János kőborcigány. Megtalálták nála a Zámolyról lopott lovakat, továbbá az inotai betörésből származó tárgyakat is.

— **Tolvaj gazdasági cseléd.** *Farkas* János és *Szekerés* János táci gazdasági cselédék a tácmajori gróf Zichy-féle uradalomból gazdasági eszközöket loptak. Tűtük kitűdődött, mire lopás miatt feljelentették őket a helybeli kir. ügyészségnél.

— **A szociáldemokraták.** A szociáldemokrata párt lezárta egy évi munkásságát. Mmért a szociális probléma most már mindenkit érdekel, mozgatja a világot, befoly a nemzetek életébe, ezer bajt hozott a nyakunkba nekünk is. Hisszük, mindezek után elég érdekes lesz felvetni azt a néhány adatot, szárazan, csupaszán, leplezetlenül. Alljon itt a jelentés egy, amint van:

„A koalíciós uralom első esztendejében a befizetett pártadó kétszerannyi, mint amennyi a múlt évben volt. A pártajtó megerősödött. A párt pénztári forgalma megkétszereződött. A szervezett munkások száma 80 ezerrel 140 ezerre emelkedett. A magyarországi földművelők szövetsége csoportjának száma szűzezerrel növekedett. Kétezernél több községben ismerik a szövetség áldástízőz munáját.“

Továbbá: 13 pártlap 1,315.000 példányban kelt számyra. A központi pártlapok bevételei a múlt évi 198 ezer koronáról ez évben 274 ezer koronára emelkedett. A könyvkereskedés bevétele 60 ezerrel 87 ezer koronára emelkedett. A párttitkarságnál a múlt évben párt-dobéllyegekbe befolyt összeg 13 ezer korona volt. Ez évben az összeg 27 ezer koronára, tehát többre, mint kétszeresére emelkedett. A titkarság nagyobb kiadás tételei: agitációra 51 ezer korona, nyomtatványokért 13 ezer korona, segélyezésekre (fogházi s egyéb) 7 ezer korona, vidéki titkarságoknak szubvenció 7598 korona. A párt összes bevételei: 447.856 kor. 67 fill., kiadásai: 432.895 kor. 64 fillét tesznek ki.

Elég. Nem közlünk többet, hogy meg ne jödjünk. Hanem ezt a statisztikát nézze meg aki látni tud. De csak aki látni tud.

Igy állunk kérem, semmivel sem jobban. Azaz hogy így állanak a szociáldemokraták, mi meg sehoggy. Hanem hogy igazabban szóljak, Prohászka püspök ajkáról veszem a szót: nincs bennünk szociális érzék. Mi kevés vizet zavarunk, élünk is, nem is, lapulunk, télenkedünk, közönyösködünk. Szívünket, lelkünket vékony mulatságokba, alacsony örömeinkben kötyavetyéltjük el. Nincs bennünk érzék a jóra s a jónál jobbra: nincs bennünk szociális érzék. Magas az még nekünk. Messze, messze valahol a levegőben lóg... Ki hinné, hogy az a valami ott épen Damokles-kard a levegőben fejünk felett. Hanem beszélni, mellet verni, nagyképűsödni, handabandázni ezt mind azért, hogy hazafiasodjunk — tudunk nagyszerien. Így a haza, ugy a haza, szent haza, dicső haza — s ebben aztán kifogyunk, kimerülünk. Gyengéek vagyunk, véznák vagyunk, Isten bocsássa meg a szót, nyomorultak vagyunk.

Gomblyukunkba tulipán tűzni, hogy pár hónap alatt lehervadjon, szintén tudunk. Hej annak a tulipánnak a szívben kellett volna gyökeret vernie. Táplálátok volna a szivek vérén, a szivek szerelmén — a lelkesedés csak mint ellobbanó szalmatűz, semmit sem ér.

Dehat mi magyarok vagyunk s vagyunk olyan hazafiak, hogy csak nem tagadjuk meg magyarságunkat; az már a vérünkben, a szívünkben van.

A szociálistus nemzeti kérdés. El nem zárthatunk előle. Rövidlátók ne legyünk. Számolni kell vele előbb vagy utóbb, de jobb lesz előbb. Számolni, hogy forradalmi irányban haladni ne tudjon. Le kell verni azt a szentségtörő kezét, mely kegyeletes multunkat megbolygatni akarja, mely a koporsókat feszegeti, hol sok nemzeti nagyság, dicsőség pihen, hova, kell, hogy kegyeletes áhitatos szívvél hitet, bizalmat, erőt meríteni jérjon a késő unoka. Oda kell állni, hogy a nemzetet eddig fenntartó kereszténység, erkölcs, történelmi mult ellen törni senki ne merészeljen, ne tudjon, avagy gonosz munkája sikeres ne legyen. Nekünk, hazát, életet, nemzeti dicsőséget ezer éven látott — Szt. István, László, Nagy Lajos, Mátyás a megmondhatója — a kereszténység, a kegy. erkölcs adott. Nagyság erő nincs ott, hol az erkölcsök züllenek. Hadd mondja meg helyettünk Berzsenyi Dániel: „Minden állam támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görnyed.” Tanítson meg bennünket a ledölt Róma.

A szociáldemokrácia ime hát ellenségünk. Ellensége mindannak, mi nekünk legkedvesebb, hazának, vallásnak. Adázan sebetek út rajt, ahol tud. Mi nem hiszünk, nem látunk.

Lássuk tovább. A szociáldemokrácia veszedelmes ellenség. A haza benső ellensége. Viszálkodást, visszavonást szül. Egyetlenkedést hint. Mindoz a nemzeti erő veszedelmével jár. A szociáldemokrácia féreg az életérős fa gyökerén. A fa dacol az északi széllel, viharral, de „benne termő férgek erős gyökerét megőrlik.”

Igy állunk, így vagyunk. A nemzet testén ezer seb tátong, vérzik, gyengül, hitványul, cse-nevészedik, mászkálnak rajt a férgek. Még valami nagy baj van: ni oda se neki, ráse hederítünk. Ha jönnek a szociális kurzusok. hozzák a mentő gondolatot jó szívvél, a szent ügyért lelkesedve, értünk, fiainkért, a jövőért, a hazáért — szinte, szinte alig hederítünk rá.

A gomolygó kaoszhoz, melyben forog most a világ, persze nem merün knylni. Pedig könyü

munka. A gomolygó kaoszba egy isteni akarat mondta bele: „legyen” — és meg lett a világ — ha mi egy akaratlal mondjuk bele ebbe a gomolygó kaoszba: legyen — meg lesz az új világ. Meglesz, mert az az akarat mely új világot akar teremteni a régi helyén — isteni akarat.

Oly könyü a munka, csak a felebaráti szeretetet kell elvinni az ajktól a szívig és meglesz minden, a jobb kor, az új világ.

Csak ezt, ezt a kis utat kell megjárni s a boldoguláshoz jutunk — az ajktól a szívig... Es mégis erre várhatunk az idele napig...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Lili.** Szombaton Tábori bucsu felléptének jelzett előadás telt, sőt tömött házat toborzott össze. Ekkora közönséget már régen láttunk együtt a színházban. A közönség mindenesetre kedvencét akarta jutalmazni ezáltal s hogy nagybecsülésének másként is kifejezést adjon, tapsolt, éljenzett, ujjrázott s gyönyörű virágkosárral lepte meg a művésznőt. Mindez inkább a művésznőnek s nem annyira előadásának szólt. Helyenkint azonban tagadhatlanul remekelt. Méltó társa volt Gyárfás, ki szintén kiérdemelte a tapsot, éljént. Szigeti újra jó volt.

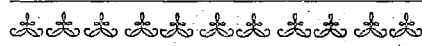
* **Vigózeveg.** Vasárnap délután zóna. Zsuffolt ház. Jó játék s ezenfelül itt-ott valami — A többi nem érdekes.

* **Vigécek.** Este a meglehetősen gyér közönség sokat mulatott a vigéceken (Gyárfás, Déri, Szántó, Szalkai). Magának az ötletes darabnak meg az előadóknak is része van a mulattatásban. Mintha Déri nem jutott volna érvényre teljesen. Tábori kitiünő, Feketéne elégséges.

* **Táncosregiment.** Az utolsó előadást tömött ház tisztele meg. A szerepek beváltak. Mindenki igyekezett megállni helyét. Mégis kiemeljük Fekete Irént (rendkívül kedves volt), Gerőli Ilonát, Magas Bélát és Dérit. Bátori szokása szerint néhol tulságba ment. Komoly szerepében lassan indult, de később belemelegedett.

* **Fehér szárny.** Liliomszínű köntösből, ezzel a hófehér címmel lép ki a husvétra egy új imádságos könyv. Írója Balásházy Petra. A név álnév, de a ki írta, megírta benne egy imádságos lélek legigazabb gondolatait. Kisleányoknak van írva; olyanoknak, a kiknek lelke üde és romiatlan még s a tük hívó szívvél fogadják be az Isten gondolatait. Es ezeknek a gondolatoknak finom lelkű, költői, de mégis gyakorlati tolmácsolója a Fehér szárny. Még a felnőtt is jobb lesz, mikor végigolvassa ezeket a poétikus imádságokat, a mikben a bensőséges, egyházi érzés vetekedik a szeretet mélyiségeivel. Gyermekek számára pedig éppenséggel megbecsülhetetlen kincsébánya. Az anyai szeretet nyelvén szól, a mit a gyermek legjobban megért és Jézus szeretetére tanít, a

mire annak legnagyobb szüksége van. Sok kitiünő és jó imakönyv van már, de ez az új imakönyvünk méltón kér helyet az elsők sorában s van főképp olyan tulajdonsága, a mivel kevés dicsekedhetik. Minden gyermekleány, mikor az első sorokat olvassa, érzi, hogy ezt neki írták, ebben hozzá szólnak. Szinte sajnáljuk, hogy csak a leányok élvezhetik, ilyen talizmánt szeretnék én adni a Zászlónk olvasói számára is. Az imakönyvnek különben a beosztása is kitiünő, az imádságokat kis elmékedések előzik meg s míg az a gyönyörtien szép ima, az a fehér szárny, mely az ég felé röpit, addig minden elmékedés az édesanya közvetlen meleg szeretével tanítja repülésre a fogékony gyermekszívet. Es még egy előnye van ez imakönyvnek s abban valósággal hézagpótló. Azoknak a világtól elzárt, otthon nevelt kis uri csemetéknek, akiknek a rosszról alig van halvány sejtelmük, páratlanul fog beilleszkedni ártatlan gondvilágukba. Melegen ajánljuk megvételre, husvétra vagy első áldozási ajándékkul kitiünő szolgálatot fog tenni. Ki kell emelnünk még azt is, hogy az imakönyvnek határozott irodalmi értéke van, ami nem minden imakönyvről mondható el. Kiállításra is vonzó és kielégíti még a művészi igényeket is. A könyv az esztergomi főegyházmege jóváhagyásával jelent meg. Ára 3. kor. Kapható minden hazai könyvesboltban.

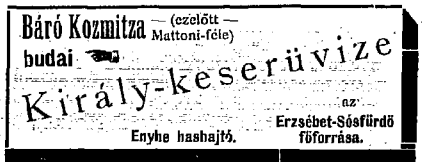
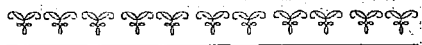

Legjobb magyar pezsgő a

Főraktár Székesfehérvár részére:

Kováts Pál csemegekereskedésében.

<h1>Keil-lakk</h1>	
legkitiünőbb mázoló-szer puha padló számára.	
<p>Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 fill. Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill. Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.</p>	<p>Mindenkor kaphatók:</p> <p>Székesfehérvárott: Flits Pál és Langraf Gábor és Fia Jókai-utca.</p> <p>Bicske: Keller Szilárd. Sárbogárd: Braun Miksa. Veszprém: Bakos Kálmán.</p>

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.